

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobó se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

Z mesecem julijem začne se II. polletje in prosimo torej p. n. naročnike, katerim s tem dnevom poteče naročba na „Slov. Gospodarja“, naj se podvizajo nadalješnjo naročnino doposlati, da se jim ne pretrga ali pa ustavi dopošiljanje lista.

„Slov. Gospodar“ stane do konca leta 1 fl. 60 kr. in do konca septembra pa 80 kr.

Naročnina, nova in zaostala, naj se nam pošlje po poštinih nakaznicah, ker so take pošiljatve najbolj ročne. *Upravništvo.*

Kršč. ljudstva pa kršč. ljubezen.

(Konec.)

Trdno se držimo, pravijo na dalje mil. knezoškof, Boga in cerkve in neomahljivo se držimo cesarja in države! Da se trdno držimo cesarja, to je potreba našega hvaležnega srca, in je poleg cerkvene zapovedi, ki zapoveduje: „Boga se boj in kralja spoštuj“, zahteva našega razuma. Mi dobro vemo, da je presvetla najvišja vladarska hiša jedina vez, katera trdno spaja dele habsburške države, ki so tako različne po jeziku, zgodovini in šegah, ona jim daje varstvo in jamstvo za svobodni razvoj vseh svojih posebnosti. (Odobranje.) Pač v nobeni drugi državi po širnem svetu ne pomenja krona v toliki meri državne edinosti, ne varuje omike ter ne brani notranjega miru, kakor v našem slavnem cesarstvu. (Šumno odobranje.)

Presvetla vladarska rodbina in nje slavenčani glavar je ognjišče, katero s privlačevalno silo različne dele združuje v trdno in dobro vrejeno celoto; ob enem je temelj in krona državnega poslopja v srci Evrope, v katerem živijo raznojezika ljudstva. Za to oživlja nas vedno čustvo spoštljive udanosti in požrtvovalne ljubezni do očetovskega vladarja, čustvo globoke hvaležnosti velikodušnemu dobrotniku na najlepšem posvetnem vladarskem prestolu.

(Dobro!) Zvesto ljubimo kraljestvo božje na zemlji in njenega vladarja, in iz vsega srca tudi ljubimo svojega cesarja in našo Avstrijo.

Iskreno želimo, da bi zavladala mir in sloga med narodi in rodovi avstrijskimi, da vsikdar ostane država mogočna. Kdor se je neslogo in razpor med avstrijske narode, slabi drago nam domovino, (odobranje), saj nam je rekel največji učitelj: „Kraljestvo, ki je v sebi nejedino, razpade“. In razpad svetovnega reda slika z besedami: „Narod se bode dvignil zoper narod, kraljestvo zoper kraljestvo. In ker prevladuje krivica, ohlajevala se bode pri mnogih ljubezen“.

Mi Avstrijci, naj že govorimo katerikoli jezik, smo ena družina, en narod, narod avstrijski, in kot Avstrijci smo narodni in moramo biti. (Ploskanje, burno odobranje.) Ali v tej zvezi privoščimo vsakemu narodu, kar ima po pravici, in radi vidimo, da se dá vsakemu narodu, kar ima pravico terjati. Če bode poleg največje in prve zapovedi: „Ljubi Gospoda svojega Boga iz vseh svojih moči“, ravno tako tudi tej jednaka: „Ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe“, povsod dobila veljavo, če „ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe“, postane narodni program, tedaj se bode sedanji zoper in ničev boj med narodnostmi premenil v blagodejno tekmovanje in pospeševanje omike in napredka naše ljubljene Avstrije.

Zares prav božja previdnost je narekovala vladarju, našem ljubljenu očetu, prepomenljivo géslo: „Viribus unitis“. Vi, moji mnogobrojni narodi, ne skušajte svojih moči drug proti drugemu, temveč drug z drugim za blagor, srečo in moč prelepe domovine! (Burno odobranje.) Resnica, preljubi v Gospodu! „Coniunctis viribus“ za Boga in cerkev, cesarja in domovino! „Viribus unitis“ tudi v teh dnevih skupnega posvetovanja, naj se srečno reši veliko delo, katerega vam nudijo mnoge previdno in temeljito izdelane resolucije: resolucije, s katerimi se popolnoma strinja dne 15. maja, ob-

čudovanja vredna enciklika „Rerum Novarum“ našega slavno vladajočega papeža Leona XIII., ki se peča s socijalnim vprašanjem.

„Živelo dejanje“*) Tako je bilo zapisano, kakor sem čital na rojstni hiši device Orleanske, znane blažene borilke za Boga. Živelo dejanje! Kar mislimo v duhu in čutimo v srcu, to spoznavajmo z jezikom in s tem naj se družijo dejanje. (Dobro!) Potrebno je dandanes, da se okrepi pravi katoliški duh in pristno krščansko življenje.

Živelo dejanje! Krščansko prepričanje in mišljenje naj se vresničuje in naj deluje povsod, vplivaj povsod v javnem in zasebnem življenju po mestih in državah pokaže naj se v besedi in v delih, v vsem dejanju in nehanju.

Živelo dejanje! Jaz sem rekel, Bog pa blagoslovi!

Gospodarske stvari.

Škropljenje trsja.

Nekaj besedi smo tovnje izpregovorili za škropljenje z azurinom in to smo storili z oziranjem na skušnjo, ki so jih storili na vinorejski šoli v Mariboru. Na to pa nam piše g. Jože Slekovec, nadučitelj v Jarenini, to-le: Reče se, da je eno škropljenje z azurinom tolike vrednosti, kakor dvakratno škropljenje z galico. Podpisani hoče iz lastne skušnje o tem nekaj razjasniti. Predlanskim, tedaj leta 1889, sem naročil 6 kilogramov azurina na Dunaji, kar je stalo okolo 16 gld., ter sem ž njim škropil po vinogradu; a le z malim uspehom. Listje se je kljub temu, da je bilo poškrapljeno, sušilo, ker ga je peronospora še sploh napadla. Se ve, da sem škropil samo enkrat in to v začetku rožnika. Leta 1890 sem škropil z modro galico, a uspeh je bil boljši. Ker je lansko leto suša razvijanje peronospora zadrževala, zato sem pol vinograda le samo enkrat poškrupil. Še le meseca kimovca, ko se je jela megla po jutrih kaditi, je nastopila peronospora ter uničila vse neškropljeno listje v 14. dneh. Poškropljeno, tudi samo enkrat, je precej zdravo ostalo; dvakrat poškrapljeno listje pa je bilo tako zdravo, da se je moglo o trgatvi grozdje med njim iskati, da ni zaostalo. Tedaj modra galica tudi 1% o apnom gotovo pomaga, akoravno so tu pa tam sitabe s škropilnico. K temu še se lahko vidi, kako daleč se je škropilo z galico, kar se pri azurinu le težko opazi in delavca moti.

Jaz priporočam škropljenje z modro galico. Gotovo pa je dvakratno škropljenje z galico večje vrednosti, kakor enokratno škropljenje z azurinom. Kako mi je mogoče z azu-

rinom prvokrat vse tisto listje poškrupiti, kojega še takrat ni! In ravno najbolj nežno listje uniči peronospora najprej.

V tem mi nikakor ne oporekamo g. nadučitelju, marveč še hvaležni smo mu za prijazne vrste. Vendar pa dostavimo, da brz azurin, ki ga je g. nadučitelj dobil za tako dragi denar, ni bil pristen in je torej škropljenje z njim bilo prazno delo. Sedaj pa azurin ne hodi več tako drago, mogoče pa je vendar-le še tudi goljufija pri njem, zato smo rekli, da se mora gledati na to, da se dobi pravo, pristno blago.

Kako je z novimi ameriškimi vinogradi na Bizeljskem?

„Dol. Novicam“ se piše o novih vinogradih tako-le: Znano je, da je trtna uš sloveče bizeljske vinograde popolnoma uničila. Država je napravila tam ameriške trtnice, ameriške poskušalne vinograde, katere nadzoruje kaj razumni in jako marljivi gospod Janez Malus. Ravno ta gospod se je hotel prepričati, je-li ameriška trta riparija res taka, da je trtna uš ne more ugonobiti? Zaslul je v ta namen že pred leti k nekaterim riparija-trtama za dobra dva klobuka čez in čez ušvih korenin domačih trt, in kaj je našel? Da so imele čez več mesecev riparije na svojih koreninah ali le izginljivo malo, ali pa kar nič uši. Danes stojé še ravno iste riparije čvrste, krepke, ker jim uši ne morejo do živega. Ravno ta gospod je pa skušil tudi razne priporočane načine cepljenja ali požlahtnjenja ameriških trt s cepiči domačih. Pri tem se je prepričal, da je najboljšo cepljenje v zelenem, ali poletno cepljenje, izvršeno po načinu prostega poročevanja, ali kakor se tudi zove, kopulacije. To požlahtnjenje mu gre čudovito hitro izpod rok, in prime se mu kar vse. Letos n. pr. je požlahtnil maja meseca s pomagaci, katere je sam naučil in izvežbal, v lastnem vinogradu 3600 trt, od katerih se le 26 cepičev ni prijelo. Skušal je pa tudi cepljene ameriške trte pogrobati, ter je napravil iz jedne same, zeleno cepljene, po tri do štiri evropske grme, in tudi to se mu je sponeslo prav dobro, čisto povoljno. Skušil je tudi zeleno cepljene ameriške trte izkopati ter jih na stalno mesto v novi vinograd presaditi ter koj tudi pogrobati, kar se mu je isto tako povoljno sponeslo. Danes ima mož že tri čisto nove lastne ameriške vinograde, imajo jih pa že tudi drugi sosedje.

Sploh napredujejo v Bizeljski okolici vinogradarji z zasaditvijo novih vinogradov tako, — nekateri pridelali bodo že letos do 60 veder vina — da bodo v prav malih letih ravno toliko vina pridelovali, kakor so ga prej, ko filoksere še niso poznali. Veselje je slišati, da do 112 oseb, ki znajo cepiti, vsaki dan po okolici trte cepljuje; plačilo dobé od gospodarjev

*) Tako v francoskem jeziku, po našem bolje: „Na delo!“ ali „Delo le velja!“ Uredništvo.